

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 128
Tarih : 16.05.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa'nın Soma ilçesinde meydana gelen maden faciasının tüm boyutları ile araştırılması, sorumluların tespit edilmesi ve bu temelde kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

İdris BALUKEN

HDP Grup Başkanvekili

Bingöl Milletvekili

GEREKÇE

13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa'nın Soma ilçesinde meydana gelen maden faciasında şimdiye kadar açıklanan resmi rakamlara göre 284 maden emekçisi yaşamını yitirmiştir. Halen maden ocağında ulaşılabilen çok sayıda emekçinin olduğu bilgisi de mevcuttur.

13 Mayıs 2014 tarihinde saat 15.05 civarında gerçekleşen maden faciasıyla ilgili aydınlatılmayı bekleyen birçok nokta vardır. Resmi ağızlardan yapılan ilk açıklamalarda facianın nedeni trafo patlaması olarak belirtilmiştir. Ancak daha sonra facianın trafodan değil, çok sayıda işçi çalıştırılması ve buna paralel olarak ortama çok fazla oksijen verilmesi sonucu kömürün alev almasından kaynaklandığı uzmanlar ve tanıklar tarafından ifade edilmiştir.

Daha önce de birçok kez yangınların çıktığı ancak bu yangın çıkan bölümlerin beton dökülerek kapatıldığı da iddialar arasındadır. Bu ve buna bağlı birçok nedenden dolayı gerçekleşen kazalarda birçok emekçi yaşamını yitirmiş, onlarca emekçi de yaralanmıştır. Soma'da yeterli iş ve işçi güvenliğine yönelik önlemlerin işveren ve bakanlık tarafından alınmaması ve denetimlerin yapılmaması nedeniyle sürekli olarak gerçekleşen iş kazaları sonucu sadece 2013 yılında 9 maden emekçisi yaşamını kaybetmiştir.

Soma'da meydana gelen facianın en büyük sorumlusu bugüne kadar yeterli denetim ve incelemeyi yapmayan ilgili bakanlık ve bu konuda ilgili uzman kişi, kurum ve kuruluşların uyarılarını dikkate almayan hükümettir. Facianın bu kadar derinleşmesi ve dördüncü gününe ulaşmasına rağmen halen arama kurtarma çalışmalarının bitmemiş olması ve çıkarılmayan madencilerin varlığı ihmalkârlığın farklı boyutlarını ortaya koymaktadır.

Facianın gerçekleşmesinin hemen akabinde Yunanistan, ABD, Fransa, İsrail, Almanya, Polonya, İran, İngiltere ve Avrupa Birliği gibi ülkeler Türkiye'ye yardım talebinde bulunmalarına rağmen yardım talepleri hükümet tarafından reddedilmiştir. Her anın dahi hayati olduğu zamanlarda geri çevrilen bu yardım talepleri, ölüm sayısının resmi olandan çok daha fazla olduğu ve facianın bütün boyutları ile bilinmesinin istenmediği iddialarını güçlendirmektedir.

Soma'da facianın gerçekleştiği anda vardiya değişimi yapıldığı aktarılmıştır. Vardiya değişimi öncesinde madende bulunan işçi sayısının 787 olduğu belirtilmiş, vardiya değişimi için madene giren bir sonraki mesai işçilerinin sayısının kaç olduğu kamuoyuna ifade edilememiştir. Şimdiye kadar yaralı ve ölü olarak madenden çıkarılan işçilerimizin sayısı ile

madenden bulunduğu halk tarafından dile getirilen işçi sayıları arasında oldukça büyük bir fark bulunmaktadır.

Özellikle son yıllarda artış gösteren işçi ölümlerinin en çok gerçekleştiğı madencilik iş kolu, AKP döneminde hızlı bir özelleştirme ve taşeronlaştırma süreci geçirmiştir. Özelleştirme ve taşeronlaştırma Türkiye’de başta madencilik işkolu olmak üzere tüm iş kollarında işçi ölümleri sayısında artışa neden olmuştur.

Türkiye’de 2002-2013 yılları arasında toplam 880 bin iş kazası yaşanmış, bu kazalarda 13.442 kişi hayatını kaybetmiştir. 1946’dan 2013 yılına kadar iş kazaları sonucu ölen işçilerin sayısı ise 61 bin 270’dir. Bu rakamlar oran olarak incelendiğinde; 1946 yılından 2002 yılına kadar yaşanan işçi ölümü 47 bin 728’dir. Her yıl yaklaşık 852 kişi iş kazaları nedeniyle hayatını kaybetmiştir. 2002-2013 yılları arasında yaşanan işçi ölümleri sayısı ise 13 bin 442’dir. Her yıl yaklaşık olarak 1222 kişi iş kazaları nedeniyle hayatını kaybetmiştir.

AKP (2002-2013) döneminde hayatını kaybeden işçi sayısı son 56 yıla göre (1946-2002) yıllık olarak %46 artmıştır. Teknolojik gelişmelere ve iş güvenliği esaslarının artmasına rağmen ölümlerin artması ters orantılıdır. Bunun nedeni başbakanın ifade ettiği gibi bu işlerin doğasından kaynaklı değil özelleştirme, taşeronlaştırma politikaları ve kapitalist modernitenin kar hırsıdır.

Tüm bu gerekçelerle 13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa’nın Soma ilçesinde meydana gelen maden faciasının tüm boyutları ile araştırılması, sorumluların tespit edilmesi ve bu temelde kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla bir meclis araştırma komisyonu kurulması elzemdir.